

notkami, na určitý prostor ve stanoveném čase.

„Účast bitevního letectva (Fighter-bombers) v pozemní bitvě je skutečně velkým činitelem. Někdy se stane, že bitevní letouny ostřelují nebo bombardují naše vlastní síly. Ačkoliv to nemáme rádi, jsme na to vždy připraveni a vojáci nikdy neláteři.

Jestliže nevyhraje bitvu leteckou, pravděpodobně prohraje bitvu pozemní.

Na konec podotýkám znovu — podaří-li se skloubit dohromady sílu armády pozemní se silou leteckou ve vzduchu, pak budete ujisti, že neprohráte žádnou bitvu, jelikož Váš úder nikdo nezadrží. Nikdy by

mně ani ve snu nenapadlo jít do bitvy, dokud si nejsem jist, že letectvo stojí pevně za mnou. Každý voják, každý letec zde přesně ví, že tvoříme jednu bytost.

Splynutí pozemní armády a letectva jsme pečlivě budovali a pěstovali a výsledky této práce sami vidíte. Pochybují, zda najdete tak úzkou spolupráci někde jinde — určitě ne v německé armádě. Tato něco podobného nezná a ani se nesnažila něco takového vybudovat. Naproti tomu my jsme vyvíjeli toto splynutí k nejvyššímu stupni dokonalosti a víme, že bez této vlastnosti nemůžeme bojovat.“

PŘEHLED TISKU

(dokončeno)

dení zdá se být teoreticky pro každou složku a pro společnou strategii jednoduchou věcí, v praxi však vyžaduje výborných organizačních schopností, skvělé teoretické a praktické přípravy vykonavatelů a maximální dobré vůle k spolupráci u nejvyšších vedoucích činitelů.

Hromadné opotřebování všeho druhu materiálu v moderních armádách, dopravní obtíže, komplikace při repartici pracovních sil, těžkosti v dodávce surovin a výrobě náradí — vyvolaly nutnost přísné reglementace výroby a spotřeby. Průmysl musí především pracovat pro válečné potřeby a ty skupiny, jež tak nečiní, musí být zrušeny nebo omezeny. Zapojení materiálního zásobování armády s činností výrobních středisek provádí vyspecializované orgány vojenské služby a resortní neb zvláštní úřady státní administrativy. První orgány sestavují požadavky a rozdělují dodávky, druhé úřady řídí všeobecnou výrobu a spotřebu obyvatelstva.

Spolupráce vojenských a hospodářských orgánů musí být vytvořena už v míru za účelem přípravy mobilisace zásob a válečné produkce. Speciální vojenské instituce musí mít přímý styk s průmyslovými skupinami, aby zdolaly obtíže s opatřováním nezbytných surovin, dopravních prostředků, potřebných pracovních sil a pohonné energie, jakož i s opatřováním finančních prostředků a v organizování distribuce.

Hospodářská politika státní musí se včas připravovat pro válku a být vedena jednomyslně ministerským předsedou, který má za úkol koordinovat práci všech příslušných resortů: zemědělství, průmyslu, zahraničního obchodu, dopravy, financí a sociální péče.

Ze zemědělské produkce je nejdůležitější průmysl potravinářský, textilní a chemický. Organizování zemědělské výroby za války trpí úbytkem pracovních sil na venkově, úbytkem hnojiv a zvířecího stavu, následky nepřátelské invaze a leteckého bombardování. Naproti tomu vzrůstá spotřeba potravin zvýšenou konsumpcí vojska a v důsledku válečných ztrát. Následkem toho musí stát připravit včas organizaci, jež stanoví přiděl potravin, provádí správnou distribuci a stabilizaci cen. Totéž se týká ošacení obyvatelstva a vojska v případě dlouhé války.

Pokud se týče výroby průmyslové, je už dnes samozřejmé, že nejen zbrojní výroba, ale všechna odvětví průmyslu pracují pro válečné potřeby. Je tedy povinností centrálních státních orgánů, aby včas sestavili pořadí důležitosti průmyslových odvětví a jejich výrobků. Tyto organizační práce je nutno provést mnoho let před válkou, neb jinak vzniká chaos při mobilizaci průmyslu. Ve Spojených státech, jež mají nejdokonalejší průmyslovou soustavu, trvá průmyslová mobilisace 4 roky. Němci začali hospodářskou válečnou mobilizaci již v roce 1935 a Velká Británie, která začala mobilisovat svůj průmysl až v roce 1938, docílila plného stavu pohotovosti teprve v letech 1942–43.

Největší problémy při přestavbě výrobního aparátu na válečný aparát tvoří produkce náradí, opatřování surovin a školení pracovních sil.

Klasifikace surovin podle strategické důležitosti a zásob je dnes prováděna ve všech velkých státech, aby mohlo být včas zabráněno nedostatům. Při tom musí být řešeny obtíže dopravní a vynalézány látky náhražkové. Pro Velkou Británii je na př. nejobtížnějším problémem námořní doprava následkem ponorkové války. Německo zase trpí bombardováním a nedostatkem mnohých surovin, jež se snaží nahradit syntetickou výrobou.

Dopravní otázky ve válce týkají se dopravy námořní, železniční a silniční. Kontinentální velmoci používají hlavně dopravy železniční a silniční, při čemž automobilová doprava je více elastická a méně nebezpečná než po železnicích. Německo postavilo proto již před válkou řadu strategických autostrád, aby si usnadnilo přenos vojska a materiálu.

Finanční problémy ve válce stávají se méně závislé na konjunkturálních změnách a postranních vlivech. Zvýšení státních výdajů způsobuje zvýšení platební schopnosti obyvatelstva, což vede ke zvýšení státních příjmů a státního rozpočtu. Je ovšem nutno zachováti bezpodmínečně určitou rovnováhu finanční a nepřekro-

člověku ve vydáních hranicí všeobecných státních příjmů a úvěrů. Ačkoliv finanční náklady na válku v posledním století úžasně stoupají, není finanční problém ve válečném hospodářství dnes již rozhodujícím problémem, nýbrž stal se jím problém distribuce a konsumce.

V zájmu válečného úsilí nutno udržovati zdraví, fyzické síly a morálku civilního obyvatelstva na nejvyšší úrovni. Přídělování a kontrola spotřeby slouží k racionálnímu a rovnoměrnému využití zásob, takže státní aparát musí řídit celé vnitřní hospodářství. Především se provádí zjišťování a přídělování potravin a šatstva, topiva a pohonných látek. Organizace distribuční a kontrola cenová musí být vybudovány dokonale, aby se předešlo nezdravému zdražování, hladu a nedostatku, nelegálnímu obchodu, demoralisaci úřednického aparátu a vyčerpání zásob.

To vše vede k plánovité a organizované hospodářské politice státní, jež musí usměrňovati průmysl a obchod, zemědělství a finance, dovoz a vývoz, životní standart a kupní sílu obyvatelstva.

Neméně důležitou složkou hospodářské strategie je lidský element, neboť ve válce je třeba mobilisovati nejen armádu vojáků, nýbrž také značné početnější armádu dělníků pro válečný průmysl a veškerá hospodářská odvětví. Národohospodáří vypočítá, že na 1 vojáka připadá nyní 5 pracovníků různých kategorií v zemi. Do práce pro válečné úsilí je v nynější válce zapojena skoro polovina celého obyvatelstva a stát se musí starati o veškeré potřeby této ohromné armády dělníků. Totální systém války, mechanisace armády a moderní vynálezy vyvolaly epochální změny v hospodářské světové struktuře a sociálním složení lidstva. Strategie vojenská je dnes úzce spjata se strategií hospodářskou, sociální a ideovou.

Období válečného hospodářství, v němž žije celý svět, je obdobím hospodářských experimentů, prováděných na živých organismech jednotlivců a velkých lidských skupin. Spoluzávislost hospodářských elementů způsobuje, že chyba v hodnocení kterékoli významné složky může poškodit celý plán. Nutno z toho důvodu poznati nejslabší stránky hospodářské situace, než se přikročí ke strategickému plánování.

V moderní státní organizaci soustřeďují se prostředky celého státního řízení v rukou několika osob, jejichž působnost a kontrola jsou úžasně usnadněny pomocí telefonu, radia, železnic, motorisace a vědecké organizace, jakož i pomocí sociální techniky, t. j. výchovy mládeže a propagandou. Moderní stát má k dispozici mohutné prostředky, jež při mechanickém použití vedou k dehumanisaci člověka a ohrožení lidské kultury a lidských morálních hodnot. Naproti tomu rozumná a cílevědomá koordinace všech těchto prostředků v rámci novodobé organizace je podmínkou dobrého státního vedení v míru a ve válce. Vzorem pro organizační formu koordinačních činností ve všech totálních státech stala se moderní vojenská organizace se svým hlavním koordinačním pracovním orgánem, t. j. generálním štábem. Ve Velké Británii stal se hlavním koordinačním orgánem hospodářský sekretariát ministerského předsedy, který tvoří jeho hospodářský štáb. V Německu plní tyto úkoly „Wehrwirtschaftsstab“ vedle ministerstva říšského hospodářství, zemědělství, práce a dopravy.

Návrat k předválečným formám hospodářského, politického a sociálního života je nemožný. Přítomnost buduje nové formy řízení hospodářství ve světových rozměrech, což je viděti hlavně v amerických a britských organizačních pracích: New Deal, U.N.R.R.A., Beveridgeův plán a pod., jakož i v častých projevech státníků, národohospodářů a učenců.

Definitivní zásady nového světového systému nejsou ještě konstruovány, poněvadž mezi individuální svobodou a ingerencí státu, mezi soukromým vlastnictvím a státní kontrolou, mezi centrálním plánováním a samosprávou, mezi národním plánováním a mezinárodní spoluprací panují dosud příliš velké rozpory. Tyto komplikace staví vládní orgány před velkou odpovědností a velké úkoly. Proto se zvláště nyní vyžaduje od hlavních vůdců hospodářského a sociálního života daleko vyšší duševní úroveň, státnický rozhled, vládnoucí schopnosti a střídavá předvídavost, než tomu bylo doposud.

Podle obsahu anglo-amerických smluv byly zásady hospodářské strategie mezi těmito dvěma velmocemi ustáleny v hlavních rysech na dobu 6 let po válce a to Atlantickou chartou, pokud se týká disponování surovinami; na konferenci U.N.R.R.A. o pomoci okupovaným zemím po válce; na finančních poradách o mezinárodních valutových a peněžních problémech; a na mnohých jiných schůzkách o repartici pracovních sil, o průmyslové přestavbě, o různých hospodářských, komunikačních a zdravotních otázkách.

Suverenita jednotlivých států bude tudíž s hlediska mezinárodní hospodářské strategie do jisté míry podléhati omezením, avšak tato omezení budou kompenzována výhodami, plynoucími z rozdělení surovin, zásob a prostředků všech spolupracujících států. Zájem malých i silných států vyžaduje, aby se chyby, učiněné po první světové válce neopakovaly, a rozdíl, jež mezi jednotlivými zeměmi dosud existují, byly odstraněny a celkové hospodářské a duševní síly všech spolupracujících států soustředěny a posíleny společnou myšlenkou a jednotným cílem.

RECENSE

Dr. T. Offert: *Příručka vojenské psychologie pro důstojníky.*

Ve Spojených státech byla vydána zajímavá kniha „The Psychology of Military Leadership“, jež byla napsána 3 profesory vojenské vědy na universitě v Illinois. Kniha je posuzována velmi příznivě a je doporučována všem důstojníkům, neboť obsahuje výborné psychologické poznatky a pokyny pro postup velitele v nejrůznějších situacích. Poučuje vědeckým a praktickým způsobem, jak má důstojník udržovati morálku oddílu a harmonicky spolupracovati s představenými a podřízenými. Autoři knihy zaujímají stanovisko, jež kdysi vyjádřil Napoleon a sice, že důstojník je pouze z jedné čtvrtiny taktikem a ze tří čtvrtin technikem vojenské psychologie.

Vojenská psychologie stala se dnes předmětem teoretického studia a praktického života. Američané vytvořili proto nový technicko-psychologický termín „human engineering“ a snaží se dáti důstojníku-veliteli co nejlepší podklad pro jeho úkoly po stránce psychologické a mravní techniky, neboť pochopili, že morálka vojska a vojenské úspěchy závisí nejen od taktického a vojenského výškolení a umění, nýbrž také od psychologických schopností a duševní přípravy a techniky důstojníků-velitelů.